TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2025 m. sausio 16 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Viešieji darbų pirkimai – Direktyva 2014/24/ES – 42 straipsnis – Techninės specifikacijos – Formulavimas – 42 straipsnio 3 dalyje esančio sąrašo baigtinis pobūdis – Konkursas, kuriame nustatytas reikalavimas, kad nuotekų šalinimo darbai būtų atliekami naudojant keraminius arba betoninius vamzdžius – Draudimas naudoti plastikinius vamzdžius – 42 straipsnio 4 dalis – Rūšies arba konkretaus gamybos būdo nurodymas – Atvejis, kai toks nurodymas turi būti pateikiamas kartu su fraze „arba lygiavertis“

Byloje C-424/23

dėl *ondernemingsrechtbank Gent, afdeling Gent* (Gento komercinių bylų teismas, Gento skyrius, Belgija) 2023 m. birželio 28 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2023 m. liepos 11 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

DYKA Plastics NV

prieš

Fluvius System Operator CV

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro ketvirtosios kolegijos pirmininko pareigas einantis Teisingumo Teismo pirmininkas K. Lenaerts, trečiosios kolegijos pirmininkas C. Lycourgos (pranešėjas), teisėjai S. Rodin, D. Gratsias ir O. Spineanu-Matei,

generalinis advokatas M. Campos Sánchez-Bordona,

posėdžio sekretorė A. Lamote, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2024 m. gegužės 30 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *DYKA Plastics NV*, atstovaujamos *advocaten* S. Van Garsse ir S. Verhoeven,

– *Fluvius System Operator CV*, atstovaujamos *advocaten* E. Gypen ir G. Laenen,

– Čekijos vyriausybės, atstovaujamos L. Halajová, M. Smolek ir J. Vláčil,

* Proceso kalba: nyderlandų.

– Austrijos vyriausybės, atstovaujamos J. Schmoll ir C. Pesendorfer,

– Europos Komisijos, atstovaujamos G. Gattinara ir G. Wils,

susipažinęs su 2024 m. rugsėjo 12 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014, p. 65), 42 straipsnio išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *DYKA Plastics NV* (toliau – DYKA) ir *Fluvius System Operator CV* (toliau – *Fluvius*) ginčą dėl pastarosios sudaromų viešojo nuotekų šalinimo darbų pirkimo sutarčių, kuriose ji reikalauja naudoti nuotekų vamzdžius, pagamintus iš keramikos arba betono.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

3 Direktyvos 2014/24 74 ir 92 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„(74) viešųjų perkančiųjų subjektų parengtos techninės specifikacijos turi sudaryti galimybę atverti viešuosius pirkimus konkurencijai ir pasiekti tvarumo tikslus. Tuo tikslu turėtų būti galima teikti pasiūlymus, kuriais būtų atspindėta techninių sprendinių, standartų ir techninių specifikacijų įvairovė rinkoje, įskaitant sprendinius, standartus ir technines specifikacijas, parengtus remiantis veiksmingumo kriterijais, susijusiais su gyvavimo ciklu ir darbų vykdymo, prekių tiekimo ir paslaugų teikimo gamybos proceso tvarumu.

Todėl technines specifikacijas reikėtų parengti taip, kad būtų išvengta dirbtino konkurencijos susiaurinimo taikant konkrečiam ekonominės veiklos vykdytojui palankius reikalavimus, išreiškiančius svarbiausias prekių, paslaugų ar darbų, kuriuos šis ekonominės veiklos vykdytojas paprastai siūlo, charakteristikas. Paprastai tas tikslas kuo geriausiai pasiekiamas technines specifikacijas parengus pagal funkcinius ir veiksmingumo reikalavimus. Funkciniai ir veiksmingumo reikalavimai taip pat yra tinkamas būdas remti inovacijas viešuosiuose pirkimuose ir turėtų būti kuo plačiau naudojami. Kai daroma nuoroda į Europos standartą arba, jo nesant, nacionalinį standartą, perkančiosios organizacijos turėtų vertinti pasiūlymus, grindžiamus lygiavertėmis priemonėmis. <…>

<…>

<…>

(92) nustatydamos geriausią kainos ir kokybės santykį, perkančiosios organizacijos turėtų apibrėžti su sutarties dalyku susijusius ekonominius ir kokybinius kriterijus, kuriuos jos naudos tuo tikslu. Todėl remiantis tais kriterijais turėtų būti sudaryta galimybė atlikti kiekvieno pasiūlymo sutarties įvykdymo lygio palyginamąjį įvertinimą, atsižvelgiant į sutarties dalyką, kaip apibrėžta techninėse specifikacijose. <…>

<…>“

4 Šios direktyvos 1 straipsnio „Dalykas ir taikymo sritis“ 2 dalyje numatyta:

„Kaip apibrėžta šioje direktyvoje, pirkimas – vienos ar daugiau perkančiųjų organizacijų vykdomas darbų, prekių ar paslaugų įsigijimas pagal viešąją [viešojo pirkimo] sutartį iš tų perkančiųjų organizacijų pasirinktų ekonominės veiklos vykdytojų, nepaisant to, ar darbai, prekės ar paslaugos yra skirti viešajam tikslui.“

5 Minėtos direktyvos 18 straipsnio „Pirkimų principai“ 1 dalyje numatyta:

„Perkančiosios organizacijos ekonominės veiklos vykdytojus vertina vienodai ir jų nediskriminuoja, jos veikia skaidriai ir vadovaujasi proporcingumo principu.

Pirkimai negali būti parengti siekiant išvengti šios direktyvos taikymo arba dirbtinai sumažinti konkurenciją. Laikoma, kad konkurencija yra dirbtinai sumažinta tais atvejais, kai pirkimai parengiami siekiant nederamai sudaryti palankesnes ar nepalankias sąlygas tam tikriems ekonominės veiklos vykdytojams.“

6 Tos pačios direktyvos 42 straipsnyje „Techninės specifikacijos“ numatyta:

„1. VII priedo 1 punkte apibrėžtos techninės specifikacijos nustatomos pirkimo dokumentuose. Techninėse specifikacijose nustatomos reikalaujamos darbų, paslaugų arba prekių charakteristikos.

Tos charakteristikos taip pat gali sietis su konkrečiu gamybos arba prašomų darbų atlikimo, prekių tiekimo arba paslaugų teikimo procesu ar metodu arba konkrečiu kito jo gyvavimo ciklo etapo procesu, net jei tokie veiksniai nėra susiję su esminiais jų aspektais, su sąlyga, kad jie yra susiję su sutarties dalyku ir atitinka jos vertę bei tikslus.

<…>

2. Techninėmis specifikacijomis ekonominės veiklos vykdytojams sudaromos vienodos galimybės dalyvauti pirkimo procedūroje ir nesudaromos nepagrįstos kliūtys atverti viešuosius pirkimus konkurencijai.

3. Nedarant poveikio privalomosioms nacionalinėms techninėms taisyklėms, tiek, kiek jos yra suderinamos su Sąjungos teise, techninės specifikacijos formuluojamos vienu iš toliau nurodytų būdų:

a) nurodant rezultatų ar funkcinius reikalavimus, įskaitant aplinkosaugines charakteristikas, su sąlyga, kad parametrai yra pakankamai tikslūs, jog konkurso dalyviai galėtų nustatyti sutarties dalyką, o perkančiosios organizacijos – skirti [sudaryti] sutartį;

b) nurodant technines specifikacijas ir, pirmumo tvarka, nacionalinius standartus, kuriais į nacionalinę teisę perkeliami Europos standartai, Europos techninius įvertinimus, bendras technines specifikacijas, tarptautinius standartus, kitas Europos standartizacijos institucijų nustatytas techninių etalonų sistemas arba, jei tokių nėra, nacionalinius standartus, nacionalinius techninius liudijimus arba nacionalines technines specifikacijas, susijusias su darbų projektavimu, apskaičiavimu ir vykdymu bei produktų naudojimu; kiekviena nuoroda pateikiama kartu su fraze „arba lygiavertis“;

c) nurodant rezultatų ar funkcinius reikalavimus, nurodytus a punkte, ir remiantis b punkte nurodytomis techninėmis specifikacijomis kaip priemone daryti prielaidą, kad tokių rezultatų ar funkcinių reikalavimų yra laikomasi;

d) nurodant b punkte nurodytas technines specifikacijas tam tikroms charakteristikoms ir a punkte nurodytus rezultatų ar funkcinius reikalavimus kitoms charakteristikoms.

4. Nebent tai būtų pateisinama sutarties dalyku, techninėse specifikacijose negalima nurodyti konkretaus modelio, tiekimo šaltinio ar konkretaus proceso, būdingo konkretaus ekonominės veiklos vykdytojo tiekiamiems produktams ar teikiamoms paslaugoms, arba prekių ženklų, patentų, rūšių ar konkrečios kilmės šalies ar gamybos būdo taip, kad taip tam tikroms įmonėms ar tam tikriems produktams būtų sudarytos palankios sąlygos arba jie būtų pašalinami. Toks nurodymas yra leistinas išimties tvarka, kai sutarties dalyko neįmanoma pakankamai tiksliai ir aiškiai apibūdinti pagal 3 dalį. Toks nurodymas pateikiamas su fraze „arba lygiavertis“.

<…>“

7 Direktyvos 2014/24 VII priede „Kai kurių techninių specifikacijų apibrėžtis“ numatyta:

„Šioje direktyvoje:

1) techninė specifikacija <…>:
   a) viešojo darbų pirkimo sutarčių atveju – visuma visų pirma pirkimo dokumentuose pateiktų techninių reikalavimų, kuriais apibrėžiamos charakteristikos, kurias turi atitikti medžiaga, produktas ar prekė, kad atitiktų perkančiosios organizacijos nustatytą paskirtį; tos charakteristikos – tai, be kita ko, aplinkosaugos ir klimatinio veiksmingumo lygiai, reikalavimai „visiems tinkamas“ (įskaitant galimybę naudotis neįgaliesiems) ir atitikties įvertinimas, rezultatai, sauga ar matmenys, įskaitant kokybės užtikrinimo procedūras, terminiją, simbolius, testavimą ir bandymų metodus, pakavimą, žymėjimą ir ženklinimą, instrukcijas naudotojams ir gamybos procesus ir metodus bet kuriame darbų gyvavimo ciklo etape; tos charakteristikos taip pat apima taisykles, susijusias su projektavimu ir sąnaudų apskaičiavimu, darbams taikomas bandymų, kontrolės ir priėmimo sąlygas bei statybos darbų metodus arba technologijas, taip pat visas kitas technines sąlygas, kurias perkančioji organizacija gali nustatyti bendrosiose arba konkrečiose taisyklėse baigtų darbų ir juos sudarančių medžiagų ar atskirų dalių atžvilgiu;

<…>“

Belgijos teisė

8 2016 m. birželio 17 d. *wet inzake overheidsopdrachten* (Viešųjų pirkimų įstatymas, *Belgisch Staatsblad*, 2016 m. liepos 14 d., p. 44219) 4 straipsnio pirmoje pastraipoje numatyta:

„Perkančiosios organizacijos ekonominės veiklos vykdytojus vertina vienodai ir jų nediskriminuoja, jos veikia skaidriai ir vadovaujasi proporcingumo principu.“

9 Šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalis suformuluota taip:

„Perkančioji organizacija negali vykdyti pirkimo siekdama, kad jam nebūtų taikomas šis įstatymas arba būtų dirbtinai sumažinta konkurencija. Laikoma, kad konkurencija yra dirbtinai sumažinta tais atvejais, kai pirkimai parengiami siekiant nederamai sudaryti palankesnes ar nepalankias sąlygas tam tikriems ekonominės veiklos vykdytojams.

<…>“

10 Minėto įstatymo 53 straipsnio 2–4 dalyse nustatyta:

„2. Techninėmis specifikacijomis ekonominės veiklos vykdytojams sudaromos vienodos galimybės dalyvauti pirkimo procedūroje ir nesudaroma nepagrįstų kliūčių atverti viešuosius pirkimus konkurencijai.

3. Nedarant poveikio privalomosioms nacionalinėms techninėms taisyklėms, tiek, kiek jos yra suderinamos su Sąjungos teise, techninės specifikacijos formuluojamos vienu iš toliau nurodytų būdų:

1° nurodant rezultatų ar funkcinius reikalavimus, įskaitant aplinkosaugines charakteristikas, su sąlyga, kad parametrai yra pakankamai tikslūs, jog konkurso dalyviai galėtų nustatyti sutarties dalyką, o perkančiosios organizacijos – sudaryti sutartį;

2° nurodant technines specifikacijas ir, pirmumo tvarka, nacionalinius standartus, kuriais į nacionalinę teisę perkeliami Europos standartai, Europos techninius įvertinimus, bendras technines specifikacijas, tarptautinius standartus, kitas Europos standartizacijos institucijų nustatytas techninių etalonų sistemas arba, jei tokių nėra, nacionalinius standartus, nacionalinius techninius liudijimus arba nacionalines technines specifikacijas, susijusias su darbų projektavimu, apskaičiavimu ir vykdymu bei prekių naudojimu. Kiekviena nuoroda pateikiama kartu su fraze „arba lygiavertis“;

3° nurodant rezultatų ar funkcinius reikalavimus, minėtus 1° punkte, ir remiantis 2° punkte minėtomis techninėmis specifikacijomis kaip priemone daryti prielaidą, kad tokių rezultatų ar funkcinių reikalavimų yra laikomasi;

4° nurodant 2° punkte minėtas technines specifikacijas tam tikroms charakteristikoms ir 1° punkte nurodytus rezultatų ar funkcinius reikalavimus kitoms charakteristikoms.

4. Techninėse specifikacijose negalima nurodyti konkretaus modelio, tiekimo šaltinio ar konkretaus proceso, būdingo konkretaus ekonominės veiklos vykdytojo tiekiamiems produktams ar teikiamoms paslaugoms, arba prekių ženklų, patentų, rūšių ar konkrečios kilmės šalies ar gamybos būdo taip, kad tam tikroms įmonėms ar tam tikriems produktams būtų sudarytos palankios sąlygos arba jie būtų pašalinami.

Toks nurodymas yra leistinas išimties tvarka, kai:

1° sutarties dalyko neįmanoma pakankamai tiksliai ir aiškiai apibūdinti pagal 3 dalį;

2° jis pateisinamas sutarties dalyku.

Antros pastraipos 1° punkte numatytu atveju nurodymas pateikiamas su fraze „arba lygiavertis“.

<…>“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

11 *Fluvius* yra pagal Belgijos teisę įsteigta bendrovė, vykdanti kelių viešojo naudojimo tinklų, įskaitant nuotekų šalinimo tinklus, statybos, valdymo ir priežiūros veiklą Flandrijos regione.

12 Konkurso dėl nuotekų vamzdžių įrengimo ar keitimo skelbimuose *Fluvius* reikalauja naudoti keraminius vamzdžius nuotekų šalinimui ir betoninius vamzdžius lietaus nuotekų šalinimui. Naudoti kitas medžiagas leidžiama tik ypatingomis techninėmis aplinkybėmis.

13 Plastikinių vamzdžių gamintoja ir tiekėja DYKA mano, kad dėl jai nustatyto draudimo dalyvauti *Fluvius* rengiamose viešojo pirkimo procedūrose pažeidžiami Viešųjų pirkimų įstatymo 4, 5 ir 53 straipsniuose, kuriais perkeliami Direktyvos 2014/24 18 ir 42 straipsniai, įtvirtinti viešųjų pirkimų principai.

14 2020 m. birželio 4 d. DYKA pareikalavo iš *Fluvius* pataisyti konkursų skelbimus taip, kad būtų galima siūlyti ir plastikinius nuotekų vamzdžius.

15 Be to, 2020 m. spalio 7 d. DYKA paprašė *Fluvius* viešojo pirkimo konkurso dėl nuotekų sistemos įrengimo Beringeno savivaldybėje (Belgija) dokumentuose patikslinti priežastis, kodėl šiam konkursui uždrausta siūlyti plastikinius vamzdžius.

16 2020 m. spalio 15 d. *Fluvius* patvirtino, kad siūlyti galima tik keraminius vamzdžius nuotekoms ir betoninius vamzdžius lietaus nuotekoms. Bendrovės nuomone, ji neprivalėjo detaliau motyvuoti sprendimo dėl medžiagų pasirinkimo.

17 DYKA kreipėsi į *Ondernemingsrechtbank Gent, afdeling Gent* (Gento komercinių bylų teismas, Gento skyrius, Belgija) – prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusį teismą – su prašymu nurodyti *Fluvius* nutraukti tokią praktiką ir priteisti iš jos kompensaciją.

18 *Fluvius* šiame teisme teigė, kad, atsižvelgiant, be kita ko, į ilgaamžiškumą, yra pagrįsta standartiškai, t. y. nesant ypatingų techninių aplinkybių, rinktis keraminius ir betoninius nuotekų vamzdžius. Ji iš esmės mano, kad toks reikalavimas nepažeidžia Direktyvos 2014/24 18 ir 42 straipsnių.

19 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad iš Direktyvos 2014/24 42 straipsnio matyti, jog techninės specifikacijos turi būti rengiamos taip, kad būtų išvengta dirbtinio konkurencijos ribojimo. Kaip matyti iš šios direktyvos 42 straipsnio

3 dalies, siejamos su jos 74 konstatuojamąja dalimi, technines specifikacijas formuluojant pagal funkcinius ir veiksmingumo reikalavimus paprastai galima geriausiai pasiekti tikslą atverti pirkimus konkurencijai.

20 Šis teismas neatmeta, kad Direktyvos 2014/24 42 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, kad perkančioji organizacija privalo formuluoti technines specifikacijas vienu iš šioje nuostatoje išvardytų būdų. Panašu, kad *Fluvius* naudota formuluotė, kurioje nurodyti keraminiai ir betoniniai vamzdžiai, neatitinka jokio iš šių būdų ir, be to, dėl jos iš procedūros pašalinamos kai kurios įmonės ar gaminiai, todėl galėtų būti taikomas šios direktyvos 42 straipsnio 4 dalyje įtvirtintas draudimas. Vadinasi, gali būti pažeisti šios direktyvos 18 straipsnio 1 dalyje ir 42 straipsnio 2 dalyje įtvirtinti principai.

21 Šiomis aplinkybėmis *ondernemingsrechtbank Gent, afdeling Gent* (Gento komercinių bylų teismas, Gento skyrius) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar [Direktyvos 2014/24] 42 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, kad joje pateiktas techninių specifikacijų formulavimo būdų sąrašas yra baigtinis, ir dėl to perkančioji organizacija privalo formuluoti savo viešojo pirkimo technines specifikacijas vienu iš šioje nuostatoje nurodytų būdų?

2. Ar [Direktyvos 2014/24] 42 straipsnio 4 dalis turi būti aiškinama taip, kad keraminių ar betoninių nuotekų vamzdžių (pagal konkrečią nuotekų sistemą) nurodymas konkursų techninėse specifikacijose laikytinas vienu ar keliais šioje nuostatoje išvardytais nurodymais, pavyzdžiui, konkrečios vamzdžių rūšies arba konkretaus jų gamybos būdo nurodymu?

3. Ar [Direktyvos 2014/24] 42 straipsnio 4 dalis turi būti aiškinama taip, kad vieno produkto, pavyzdžiui, keraminių ar betoninių nuotekų vamzdžių (atsižvelgiant į konkrečią nuotekų sistemą), kaip tam tikrų techninių sprendinių, nurodymas konkursų techninėse specifikacijose sukelia šioje nuostatoje numatytą pasekmę (t. y. „taip tam tikroms įmonėms ar tam tikriems produktams sudar[omos] palankesnės sąlygos arba jie <…> pašalinami“), nes dėl tokių nurodymų įmonės, siūlančios alternatyvius sprendinius reikalaujamam produktui, nuo pat pradžių pašalinamos ir taip joms sudaromos mažiau palankios sąlygos – nepaisant to, kad įvairios tarpusavyje konkuruojančios įmonės iš tikrųjų gali pasiūlyti reikalaujamą produktą; ar šiuo tikslu būtina, kad dėl nurodyto produkto, pavyzdžiui, keraminių ar betoninių nuotekų vamzdžių (atsižvelgiant į konkrečią nuotekų sistemą), nebūtų jokios konkurencijos, taigi nurodyta pasekmė kiltų tik jei atitinkamas produktas priklausytų konkrečiai įmonei, kuri vienintelė siūlo jį rinkoje?

4. Ar [Direktyvos 2014/24] 42 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad nustatytas [Direktyvos 2014/24] 42 straipsnio 3 dalies ir (arba) 42 straipsnio 4 dalies pažeidimas dėl neteisėtų nuorodų konkursų techninėse specifikacijose (pavyzdžiui, keraminių ar betoninių nuotekų vamzdžių, atsižvelgiant į konkrečią nuotekų sistemą, nurodymo) reiškia ir [Direktyvos 2014/24] 42 straipsnio 2 dalies ir su ja susijusios [Direktyvos 2014/24] 18 straipsnio 1 dalies pažeidimą?“

Dėl prejudicinių klausimų

Pirminės pastabos

22 Pirmiausia pažymėtina, kad savo rašytinėse pastabose Europos Komisija kelia klausimą dėl taikytinos direktyvos.

23 Primintina, kad prejudicinis klausimas turi būti nagrinėjamas atsižvelgiant į visas Sutarčių ir antrinės teisės nuostatas, kurios gali būti reikšmingos sprendžiant iškeltą problemą. Taigi tai, kad nacionalinis teismas suformulavo prejudicinį klausimą nurodydamas tik tam tikras Sąjungos teisės nuostatas, netrukdo Teisingumo Teismui pateikti jam visus paaiškinimus, kurie gali būti naudingi siekiant priimti sprendimą šio teismo nagrinėjamoje byloje, neatsižvelgiant, ar jis apie tai užsimena savo pateiktuose klausimuose (2022 m. birželio 16 d. Sprendimo *Obshtina Razlog*, C-376/21, EU:C:2022:472, 51 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

24 *Fluvius* vykdo kanalizacijos tinklų įrengimą, valdymą ir priežiūrą. Pagal bendrą taisyklę su šia veikla susijusiems darbams taikoma Direktyva 2014/24, kaip matyti iš jos 1 straipsnio 2 dalies.

25 Vis dėlto, 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (OL L 94, 2014, p. 243), 10 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad ši direktyva taikoma veiklai, susijusiai su geriamojo vandens transportavimu, paskirstymu ar tiekimu. Direktyvos 2014/25 10 straipsnio 2 dalies b punkte šiuo aspektu patikslinta, kad ši direktyva taip pat taikoma jos 10 straipsnio 1 dalyje nurodytą veiklą vykdančių perkančiųjų subjektų sudaromoms sutartims arba rengiamiems konkursams, kurie yra susiję su nuotekų šalinimu arba valymu.

26 Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą neįmanoma nustatyti, ar *Fluvius*, kaip perkančioji organizacija, vykdo su geriamojo vandens transportavimu, paskirstymu ar tiekimu susijusią veiklą. Per teismo posėdį *Fluvius*, kuriai pritarė Komisija ir DYKA, teigė, kad jos veikla nėra susijusi su geriamojo vandens tiekimu. Vadinasi, nagrinėjamu atveju taikoma Direktyva 2014/24, tačiau prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas dar turi atlikti atitinkamus patikrinimus.

27 Bet kuriuo atveju pažymėtina, kad technines specifikacijas reglamentuojančios direktyvų 2014/24 ir 2014/25 nuostatos iš esmės sutampa.

Dėl pirmojo klausimo

28 Savo pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2014/24 42 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, kad joje išvardytų techninių specifikacijų formulavimo metodų sąrašas yra baigtinis.

29 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad pagal Direktyvos 2014/24 42 straipsnio 3 dalį techninės specifikacijos gali būti formuluojamos nurodant rezultatų ar funkcinius reikalavimus (šios nuostatos a punktas), arba nurodant technines specifikacijas ir pirmumo tvarka nacionalinius standartus, kuriais į nacionalinę teisę perkeliami Europos standartai, Europos techninius įvertinimus, bendras technines specifikacijas, tarptautinius standartus, kitas Europos standartizacijos institucijų nustatytas techninių etalonų sistemas arba, jei tokių nėra, nacionalinius

standartus, nacionalinius techninius liudijimus arba nacionalines technines specifikacijas, susijusias su darbų projektavimu, apskaičiavimu ir vykdymu bei produktų naudojimu (šios nuostatos b punktas), arba derinant šiuos du būdus (tos pačios nuostatos c ar d punktai). Tarp šio 42 straipsnio 3 dalies a–d punktuose išvardytų techninių specifikacijų formulavimo metodų nėra hierarchijos (šiuo klausimu žr. 2018 m. spalio 25 d. Sprendimo *Roche Lietuva*, C-413/17, EU:C:2018:865, 26 ir 28 punktus).

30 Kaip matyti iš prieš a–d punktus esančios frazės „techninės specifikacijos formuluojamos vienu iš toliau nurodytų būdų“, perkančioji organizacija technines specifikacijas turi formuluoti remdamasi vienu iš nurodytų punktų, o ne kitokiu būdu. Vadinasi, kaip generalinis advokatas pažymėjo savo išvados 44 punkte, Direktyvos 2014/24 42 straipsnio 3 dalį reikia suprasti taip, kad joje įtvirtintas pirkimo dokumentuose nurodytinų techninių specifikacijų formulavimo metodų sąrašas yra baigtinis. Iš tiesų, jeigu Sąjungos teisės aktų leidėjas būtų ketinęs pripažinti papildomus metodus, savo valią jis būtų išreiškęs vartodamas atitinkamą frazę, pavyzdžiui, „gali būti formuluojamos“.

31 Šio aiškinimo nepaneigia Direktyvos 2014/24 42 straipsnio 3 dalyje esantis patikslinimas, kad ši nuostata „nedar[o] poveikio privalomosioms nacionalinėms techninėms taisyklėms, tiek, kiek jos yra suderinamos su Sąjungos teise“. Žinoma, esant nacionalinei techninei taisyklei, šis patikslinimas gali lemti situacijas, leidžiančias perkančiosioms organizacijoms nukrypti nuo 42 straipsnio 3 dalyje įtvirtintos taisyklės, tačiau jis savaime nekeičia šios taisyklės esmės. Jeigu, kaip nagrinėjamu atveju, nesiremiama jokia „privalomąja nacionaline technine taisykle“, techninės specifikacijos, nepažeidžiant šios direktyvos 42 straipsnio 4 dalies, turi būti formuluojamos remiantis vienų iš nurodyto 42 straipsnio 3 dalies a–d punktuose numatytų metodų.

32 Nurodyto aiškinimo taip pat nepaneigia Direktyvos 2014/24 42 straipsnio 4 dalies antrame sakinyje esanti nuoroda, kad gali pasitaikyti atvejų, kai „sutarties dalyko neįmanoma pakankamai tiksliai ir aiškiai apibūdinti pagal [šio 42 straipsnio] 3 dalį“.

33 Remiantis šios direktyvos 42 straipsnio 4 dalies antru ir trečiu sakiniais, tokiais atvejais perkančioji organizacija gali išimties tvarka nurodyti konkretų modelį, tiekimo šaltinį, konkretų procesą ar kitą šio 42 straipsnio 4 dalies pirmame sakinyje paminėtą konkretų elementą, pridėdama frazę „arba lygiavertis“.

34 Kai ši išimtis taikoma dėl to, kad sutarties dalyko neįmanoma pakankamai tiksliai ir aiškiai apibūdinti pagal Direktyvos 2014/24 42 straipsnio 3 dalį, perkančioji organizacija į technines specifikacijas gali įtraukti nuorodą į elementus, kuriuos pagal šios direktyvos 42 straipsnio 4 dalies pirmą sakinį iš esmės draudžiama nurodyti, tačiau prie minėtos nuorodos turi būti frazė „arba lygiavertis“.

35 Be to, kadangi Direktyvos 2014/24 42 straipsnio 4 dalies pirmame sakinyje patikslinta, kad draudimas vartoti jame paminėtas nuorodas netaikomas, jeigu tokia nuoroda pateisinama sutarties dalyku, darytina išvada, kad šiuo atveju, kaip ir šios direktyvos 42 straipsnio 4 dalies antrame sakinyje numatytu atveju, minėtu šio sprendimo 32–34 punktuose, nukrypstama nuo reikalavimo taikyti išimtinai šios direktyvos 42 straipsnio 3 dalyje išvardytus techninių specifikacijų formulavimo metodus.

36 Vadinasi, jeigu nesusiklosto joks nurodytos direktyvos 42 straipsnio 4 dalyje minimas atvejis ir nėra jokios privalomosios nacionalinės techninės taisyklės, kaip ji suprantama pagal šio 42 straipsnio 3 dalį, Direktyvos 2014/24 42 straipsnio 3 dalies a–d punktuose išvardytų techninių specifikacijų formulavimo metodų sąrašas turi būti laikomas baigtiniu.

37 Kaip matyti iš visų pirmiau išdėstytų argumentų, šio sprendimo 30 punkte pateiktas aiškinimas, aiškiai kylantis iš Direktyvos 2014/24 42 straipsnio 3 dalyje esančios frazės „formuluojamos vienu iš toliau nurodytų būdų“, iš esmės yra privalomas, nepažeidžiant išimčių, nurodytų, pirma, šios nuostatos pradžioje ir, antra, šios direktyvos 42 straipsnio 4 dalyje. Atsižvelgiant į suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją, pagal kurią, kai Sąjungos teisės nuostatos prasmė aiškiai matyti iš paties jos teksto, Teisingumo Teismas negali nuo jos nukrypti (2024 m. spalio 4 d. Sprendimo *Agentsia po vpisvaniyata*, C-200/23, EU:C:2024:827, 56 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija), nėra pagrindo detaliau nagrinėti nurodyto 42 straipsnio 3 dalies prasmės.

38 Taigi į pirmąjį klausimą reikia atsakyti: Direktyvos 2014/24 42 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, kad joje išvardytų techninių specifikacijų formulavimo metodų sąrašas yra baigtinis, nedarantis poveikio privalomosioms nacionalinėms techninėms taisyklėms, kiek jos yra suderinamos su Sąjungos teise, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, ir šios direktyvos 42 straipsnio 4 daliai.

Dėl antrojo ir trečiojo klausimų

39 Savo antruoju ir trečiuoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2014/24 42 straipsnio 4 dalis turi būti aiškinama taip, kad viešojo darbų pirkimo techninėse specifikacijose perkančiosios organizacijos gali patikslinti, iš kokių medžiagų turi būti pagamintos konkurso dalyvių siūlomos prekės.

40 Šiuo klausimu pirmiausia reikia pažymėti, kad, remiantis Direktyvos 2014/24 42 straipsnio 1 dalimi, viešojo darbų pirkimo procedūroje techninės specifikacijos formuluojamos siekiant nustatyti „reikalaujamas darbų charakteristikas“. Nustatant šias charakteristikas, techninėmis specifikacijomis, kaip matyti iš šios direktyvos 92 konstatuojamosios dalies, apibrėžiamas pats viešojo pirkimo dalykas.

41 Remiantis nurodytos direktyvos VII priedo 1 punkto a papunkčiu, tarp šių specifikacijų gali būti nurodytos, be kita ko, charakteristikos, kuriomis pasižymi „produktas ar prekė, kad atitiktų perkančiosios organizacijos nustatytą paskirtį“. Šios charakteristikos apima, be kita ko, visas „technines sąlygas, kurias perkančioji organizacija gali nustatyti bendrosiose arba konkrečiose taisyklėse baigtų darbų ir juos sudarančių medžiagų ar atskirų dalių atžvilgiu“.

42 Nors šiuo klausimu perkančiosios organizacijos turi didelę diskreciją, kurią pateisina tai, kad jos geriau žino, kokių prekių joms reikia ir kokius reikalavimus jos turi tenkinti, vis dėlto, kad būtų pasiektas norimas rezultatas, Direktyvoje 2014/24 nustatytos tam tikros ribos, kurių jos turi laikytis. Remiantis Direktyvos 2014/24 42 straipsnio 2 dalimi, siejama su jos 18 straipsnio 1 dalimi, perkančiosios organizacijos turi užtikrinti, kad techninėmis specifikacijomis ekonominės veiklos vykdytojams būtų sudaromos vienodos galimybės dalyvauti pirkimo procedūroje ir nebūtų sudaroma nepagrįstų kliūčių atverti viešuosius pirkimus konkurencijai (šiuo klausimu žr. 2018 m. spalio 25 d. Sprendimo *Roche Lietuva*, C-413/17, EU:C:2018:865, 29–33 punktus).

43 Vadovaujantis ta pačia logika, šios direktyvos 74 konstatuojamojoje dalyje numatyta, kad vykdant viešąjį pirkimą parengtos techninės specifikacijos turi atverti šį pirkimą konkurencijai, taigi leisti teikti pasiūlymus, kuriais būtų atspindėta techninių sprendinių įvairovė rinkoje (šiuo klausimu žr. 2018 m. spalio 25 d. Sprendimo *Roche Lietuva*, C-413/17, EU:C:2018:865, 36 punktą ir 2024 m. spalio 24 d. Sprendimo *Obshtina Pleven*, C-513/23, EU:C:2024:917, 36 punktą).

44 Toje pačioje 74 konstatuojamojoje dalyje patikslinta, kad technines specifikacijas parengus pagal funkcinius ir veiksmingumo reikalavimus paprastai geriausiai pasiekiamas atvėrimo konkurencijai tikslas, todėl šis formulavimo būdas, leidžiantis remti inovacijas viešuosiuose pirkimuose, turėtų būti kuo plačiau naudojamas.

45 Šis Direktyvos 2014/24 42 straipsnio 3 dalies a punkte numatytas techninių specifikacijų formulavimo būdas iš tikrųjų leidžia kiekvienam ekonominės veiklos vykdytojui, kurio prekės tenkina perkančiosios organizacijos nustatytus rezultatų ir funkcinius reikalavimus, dalyvauti konkurse, neatsižvelgiant, be kita ko, į jų prekių gamybos procesą ir jas sudarančias medžiagas.

46 Tam, kad Direktyvos 2014/24 42 straipsnio 3 dalies b punkte numatytas formulavimo metodas taip pat užtikrintų tinkamą atvėrimą konkurencijai, Sąjungos teisės aktų leidėjas numatė, kad prie pagal šį metodą suformuluotų techninių specifikacijų būtų frazė „arba lygiavertis“.

47 Taigi kadangi atvėrimas konkurencijai užtikrinamas taikant vieną iš Direktyvos 2014/24 42 straipsnio 3 dalies a ir b punktuose numatytų metodų, jis taip pat užtikrinamas šios direktyvos 42 straipsnio 3 dalies c ir d punktuose numatytais atvejais, nes ten numatyta šių dviejų metodų kombinacija.

48 Atvirkščiai, pagal šios direktyvos 42 straipsnio 4 dalį techninėse specifikacijose iš esmės negalima nurodyti „konkretaus modelio, tiekimo šaltinio ar konkretaus proceso, būdingo konkretaus ekonominės veiklos vykdytojo tiekiamiems produktams ar teikiamoms paslaugoms“, arba „prekių ženklų, patentų, rūšių ar konkrečios kilmės šalies ar gamybos būdo taip, kad taip tam tikroms įmonėms ar tam tikriems produktams būtų sudarytos palankios sąlygos arba jie būtų pašalinami“.

49 Iš tiesų, tokios nuorodos ne tik nepadeda atverti viešųjų pirkimų konkurencijai, bet lemia pastarosios apribojimą.

50 Vis dėlto, išimties tvarka perkančioji organizacija gali į pirkimo dokumentuose esančias technines specifikacijas įtraukti Direktyvos 2014/24 42 straipsnio 4 dalyje numatytas nuorodas, jeigu, kaip iš esmės numatyta šios nuostatos antrame sakinyje, remiantis šios direktyvos 42 straipsnio 3 dalies a punktu nurodyti rezultatų ar funkciniai reikalavimai arba remiantis direktyvos 42 straipsnio 3 dalies b punktu nurodyti standartai, arba abiejų šių nuorodų kombinacija savaime neleidžia pakankamai tiksliai ir aiškiai apibūdinti pirkimo dalyko. Tokiu atveju perkančioji organizacija, remdamasi tos pačios direktyvos 42 straipsnio 4 dalimi, prie šios nuorodos turi pateikti frazę „arba lygiavertis“.

51 Beje, kaip matyti iš Direktyvos 2014/24 42 straipsnio 4 dalies pirmame sakinyje esančio įterpinio „nebent tai būtų pateisinama sutarties dalyku“, šioje nuostatoje numatytos nuorodos taip pat gali būti naudojamos, kai tai yra pagrįsta atsižvelgiant į sutarties dalyką. Atsižvelgiant į jo nurodymą 4 dalies pradžioje ir dalelytės „nebent“ vartojimą, šis atvejis, kuris skiriasi nuo numatytojo 42 straipsnio 4 dalies antrame sakinyje, turi būti suprantamas kaip aplinkybė, leidžianti perkančiajai organizacijai netaikyti viso šios 4 dalies norminio turinio, kuris apima šios dalies

pirmame sakinyje nustatytą principinį draudimą, jos antrame sakinyje numatytą šio draudimo išimtį ir trečiame sakinyje numatytą reikalavimą šios išimties taikymo atveju pridėti frazę „arba lygiavertis“.

52 Vadinasi, jeigu Direktyvos 2014/24 42 straipsnio 4 dalyje paminėtos nuorodos naudojimą pateisiną sutarties dalykas, ji gali būti įtraukta į technines specifikacijas ir nebus taikomas nei šios nuostatos pirmame sakinyje įtvirtintas draudimas, nei jos antrame ir trečiame sakiniuose numatytos sąlygos.

53 Kad nebūtų pakenkta tikslui atverti viešuosius pirkimus konkurencijai, šis atvejis, apibūdintas žodžiais „[n]ebent tai būtų pateisinama sutarties dalyku“, turi būti aiškinamas siaurai, kaip apimantis tik situacijas, kai reikalavimas naudoti konkrečios rūšies, kilmės ar prekių ženklo arba pagal konkretų patentą ar konkrečiu būdu pagamintą prekę neišvengiamai išplaukia iš sutarties dalyko.

54 Būtent atsižvelgdamas į visus pirmiau pateiktus paaiškinimus dėl Direktyvos 2014/24 42 straipsnio apimties, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turės įvertinti, ar, formuluodama techninius reikalavimus ir turėdama tikslą vykdyti viešuosius nuotekų šalinimo darbų pirkimus, *Fluvius* gali leisti dalyvauti šiuose pirkimuose tik ekonominės veiklos vykdytojams, tiekiantiems keraminius vamzdžius nuotekų šalinimui ir betoninius vamzdžius lietaus nuotekų šalinimui.

55 Nors tik prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turės taikyti šiame 42 straipsnyje įtvirtintas taisykles, kaip jas išaiškino Teisingumo Teismas, pastarasis vis dėlto gali pateikti gaires, padėsiančias nustatyti, kokia apimtimi šios taisyklės gali būti taikomos pagrindinėje byloje nagrinėjamai nuorodai, kuria reikalaujama naudoti „keraminius“ ar „betoninius“ vamzdžius.

56 Šiuo aspektu pirmiausia reikia nurodyti, kad medžiagos, iš kurios pagaminta prekė, negalima laikyti „rezultatu“ arba „funkciniu reikalavimu“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2014/24 42 straipsnio 3 dalies a punktą. Iš tiesų, nors medžiaga gali pagerinti prekės teikiamą rezultatą ar jos atitiktį funkciniam reikalavimui, pati savaime ji nėra „rezultatas“ ar „funkcinis reikalavimas“.

57 Tokiu atveju, koks nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kai atitinkamame ekonomikos sektoriuje yra skirtingos gamybos prekių, visų pirma kiek tai susiję su jas sudarančiomis medžiagomis, reikalavimas naudoti iš konkrečios medžiagos pagamintas prekes turi, kaip generalinis advokatas pažymėjo savo išvados 72 ir 73 punktuose, būti laikomas nuoroda į „rūšį“ arba „konkretų gamybos būdą“, kuria „taip tam tikroms įmonėms ar tam tikriems produktams [sudaromos] palankios sąlygos arba jie <…> pašalinami“, kaip tai suprantama pagal
Direktyvos 2014/24 42 straipsnio 4 dalies pirmą sakinį, nes dėl šios nuorodos konkurse neleidžiama dalyvauti įmonėms, tiekiančioms prekes, pagamintas iš kitų medžiagų, nei reikalaujama.

58 Antra, svarbu pažymėti, kad per posėdį atsakydama į Teisingumo Teismo užduotą klausimą *Fluvius* pareiškė, jog prie pagrindinėje byloje ginčijamos techninės specifikacijos, pagal kurią nuotekų šalinimo vamzdžiai turėjo būti pagaminti iš keramikos, o lietaus nuotekų šalinimo vamzdžiai – iš betono, ji nepridėjo frazės „arba lygiavertis“.

59 Jei šis faktas pasitvirtintų, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, tai reikštų, kad nereikia nagrinėti, ar pagal Direktyvos 2014/24 42 straipsnio 3 dalį galima pakankamai tiksliai ir aiškiai apibūdinti kiekvieno pagrindinėje byloje nagrinėjamo pirkimo dalyką, ir kad *Fluvius* negali pagrįstai remtis išimtimi, įtvirtinta Viešųjų pirkimų įstatymo 53 straipsnio 4 dalies antros pastraipos 1° punkte, kuriuo perkeliamas šios direktyvos 42 straipsnio 4 dalies antras sakinys, nes netenkinamas reikalavimas, suformuluotas šio 42 straipsnio 4 dalies trečiame sakinyje, kuris į nacionalinę teisę perkeltas kaip nurodyto įstatymo 53 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.

60 Trečia, dėl atvejo, numatyto Direktyvos 2014/24 42 straipsnio 4 dalies pradžioje – ši nuostata išaiškinta šio sprendimo 51–53 punktuose ir į Belgijos teisę perkelta pirmiau nurodyto įstatymo 53 straipsnio 4 dalies antros pastraipos 2° punktu – reikia daryti išvadą, kad reikalavimas viešajame pirkime ar jo dalyje naudoti konkrečią medžiagą gali neišvengiamai kilti iš perkančiosios organizacijos norimo estetinio vaizdo, būtinumo derinti darbus prie aplinkos, arba kai, atsižvelgiant į pagal šios direktyvos 42 straipsnio 3 dalies a punktą nustatytą rezultato ar funkcinį reikalavimą, neišvengiamai turi būti naudojamos iš šios medžiagos pagamintos prekės. Iš tiesų, tokiais atvejais neįmanoma jokia alternatyva, grindžiama kitu techniniu sprendiniu.

61 Nesant atvejų, kai dėl pirkimo dalyko konkrečios medžiagos naudojimas neišvengiamas, perkančioji organizacija negali reikalauti naudoti šią konkrečią medžiagą nepridėdama frazės „arba lygiavertis“. Taigi rengdama technines specifikacijas ji turi susilaikyti nuo įpareigojimo naudoti konkrečią medžiagą, apskritai neminėdama jos pirkimo dokumentuose arba nurodydama vieną ar kelias medžiagas kartu su fraze „arba lygiavertis“. Tokiu atveju, remdamasi Direktyva 2014/24 siekiamu tikslu atverti viešuosius pirkimus konkurencijai, perkančioji organizacija turės taikyti sutarties sudarymo kriterijus įvairiems pasiūlymams, tarp kurių gali būti ir tokių, kurie apima prekes, pagamintas iš atitinkamame sektoriuje įprastai naudojamų medžiagų, ir tokių, kurie apima prekes, pagamintas iš mažiau paplitusių ar net inovacinių medžiagų. Taip perkančioji organizacija suteiks suinteresuotiesiems ekonominės veiklos vykdytojams galimybę įrodyti šių medžiagų ekvivalentiškumą.

62 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į antrąjį ir trečiąjį klausimus reikia atsakyti: Direktyvos 2014/24 42 straipsnio 4 dalis turi būti aiškinama taip, kad jeigu viešojo darbų pirkimo techninėse specifikacijose nepridedama frazė „arba lygiavertis“, perkančiosios organizacijos negali patikslinti, iš kokių medžiagų turi būti pagamintos konkurso dalyvių siūlomos prekės, nebent dėl pirkimo dalyko konkrečios medžiagos naudojimas neišvengiamas ir neįmanoma jokia kitu techniniu sprendiniu grindžiama alternatyva.

Dėl ketvirtojo klausimo

63 Ketvirtuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2014/24 42 straipsnio 2 dalis, siejama su šios direktyvos 18 straipsnio 1 dalimi, turi būti aiškinama taip, kad šioje nuostatoje įtvirtinta pareiga suteikti ekonominės veiklos vykdytojams vienodas galimybes dalyvauti viešųjų pirkimų procedūrose ir draudimas sudaryti nepagrįstas kliūtis atverti viešuosius pirkimus konkurencijai visada pažeidžiami, kai perkančioji organizacija, formuluodama techninę specifikaciją, neatitinkančią šios direktyvos 42 straipsnio 3 ir 4 dalyse įtvirtintų taisyklių, pašalina iš pirkimų procedūros tam tikras įmones ar prekes.

64 Iš Direktyvos 2014/24 42 straipsnio 2 dalies nedviprasmiškai matyti, kad, kiek tai susiję su techninių specifikacijų formulavimu, šia nuostata siekiama priminti kai kurias iš šios direktyvos 18 straipsnio 1 dalyje įtvirtintų taisyklių, būtent, pirma, pareigą vienodai vertinti ekonominės veiklos vykdytojus ir, antra, draudimą dirbtinai riboti konkurenciją (šiuo klausimu žr. 2018 m. spalio 25 d. Sprendimo *Roche Lietuva*, C-413/17, EU:C:2018:865, 32 ir 33 punktus).

65 Direktyvos 2014/24 42 straipsnio 2 dalies turinys savo ruožtu sukonkretintas šio straipsnio 3 ir 4 dalyse. Kaip matyti iš pirmojo–trečiojo prejudicinių klausimų analizės, šios dalys taip pat grindžiamos pirmiau nurodyta pareiga ir draudimu, ir tai patvirtina Direktyvos 2014/24 74 konstatuojamoji dalis.

66 Darytina išvada, kad jeigu dėl Direktyvos 2014/24 42 straipsnio 3 ir 4 dalių neatitinkančios techninės specifikacijos tam tikros įmonės ar prekės pašalinamos iš pirkimo procedūros, tuo neišvengiamai pažeidžiama šio 42 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta pareiga užtikrinti, kad techninėmis specifikacijomis būtų suteiktos vienodos galimybės dalyvauti pirkimo procedūroje ir nebūtų nepagrįstai ribojama konkurencija.

67 Vadinasi, į ketvirtąjį klausimą reikia atsakyti: Direktyvos 2014/24 42 straipsnio 2 dalis, siejama su šios direktyvos 18 straipsnio 1 dalimi, turi būti aiškinama taip, kad šioje nuostatoje įtvirtinta pareiga suteikti ekonominės veiklos vykdytojams vienodas galimybes dalyvauti viešųjų pirkimų procedūrose ir draudimas sudaryti nepagrįstas kliūtis atverti viešuosius pirkimus konkurencijai visada pažeidžiami, kai perkančioji organizacija, formuluodama techninę specifikaciją, neatitinkančią šios direktyvos 42 straipsnio 3 ir 4 dalyse įtvirtintų taisyklių, pašalina iš pirkimų procedūros tam tikras įmones ar prekes.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

68 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

1. 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB, 42 straipsnio 3 dalis

turi būti aiškinama taip:

joje išvardytų techninių specifikacijų formulavimo metodų sąrašas yra baigtinis, nedarantis poveikio privalomosioms nacionalinėms techninėms taisyklėms, kiek jos yra suderinamos su Sąjungos teise, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, ir šios direktyvos 42 straipsnio 4 daliai.

2. Direktyvos 2014/24 42 straipsnio 4 dalis

turi būti aiškinama taip:

jeigu viešojo darbų pirkimo techninėse specifikacijose nepridedama frazė „arba lygiavertis“, perkančiosios organizacijos negali patikslinti, iš kokių medžiagų turi būti pagamintos konkurso dalyvių siūlomos prekės, nebent dėl pirkimo dalyko konkrečios medžiagos naudojimas neišvengiamas ir neįmanoma jokia kitu techniniu sprendiniu grindžiama alternatyva.

3. **Direktyvos 2014/24 42 straipsnio 2 dalis, siejama su šios direktyvos 18 straipsnio 1 dalimi,**

turi būti aiškinama taip:

šioje nuostatoje įtvirtinta pareiga suteikti ekonominės veiklos vykdytojams vienodas galimybes dalyvauti viešųjų pirkimų procedūrose ir draudimas sudaryti nepagrįstas kliūtis atverti viešuosius pirkimus konkurencijai visada pažeidžiami, kai perkančioji organizacija, formuluodama techninę specifikaciją, neatitinkančią šios direktyvos 42 straipsnio 3 ir 4 dalyse įtvirtintų taisyklių, pašalina iš pirkimų tam tikras įmones ar prekes.

Parašai.